

REPUBLICA MOLDOVA

Sondaje cu refugiații din Ucraina: necesități, intenții și provocări de integrare

© IOM 2023

Aprilie – Iunie 2023
Raport pe țară și analiza datelor

Opiniile exprimate în această publicație aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al Organizației Internaționale pentru Migrație (OIM). Denumirile folosite și prezentarea materialelor din raport nu implică exprimarea vreunei opinii din partea OIM cu privire la statutul juridic al unei țări, teritoriu, oraș sau zonă, sau al autorităților acestuia, sau cu privire la frontierele sau limitele sale.

OIM se angajează să respecte principiul conform căruia migrația umană și ordonată este în beneficiul migranților și al societății. În calitate de organizație interguvernamentală, OIM acționează împreună cu partenerii săi din comunitatea internațională pentru: a contribui la soluționarea provocărilor operaționale ale migrației; a promova înțelegerea problemelor legate de migrație; a încuraja dezvoltarea socială și economică prin intermediul migrației; și a susține demnitatea umană și bunăstarea migranților.

Această publicație a fost posibilă datorită sprijinului oferit de Biroul pentru Populație, Refugiați și Migrație (PRM) al Departamentului de Stat al SUA.

Editura

Organizația Internațională pentru Migrație
Biroul regional pentru Europa de Sud-Est, Europa de Est și Asia Centrală

Dampfschiffstrasse 4/10-11, 1030 Vienna, Austria
+43 1 581 22 22

Website: <https://rovienna.iom.int/>

Persoană de contact: ROViennaDataResearch-Newsletter@iom.int

Organizația Internațională pentru Migrație
Oficiul din Republica Moldova

Centrul de Afaceri Le Roi, Strada Sfatul Tarii 29,
etajul 9, Republica Moldova
+373 (6) 800 33 11

Website: <https://moldova.iom.int/>

Contact: IOMMoldovaDTM@iom.int

Acest raport a fost publicat fără editare oficială de către OIM.

Foto de pe copertă: Un enumerator OIM DTM vorbind cu refugiați din Ucraina la punctul de trecere a frontierei Otaci, Republica Moldova. © IOM 2023

Citație: Organizația Internațională pentru Migrație (OIM), septembrie 2023. DTM Moldova “Sondaje cu refugiați din Ucraina: necesități, intenții și provocări de integrare” OIM, Chișinău.

Pentru mai multe informații privind termenii și condițiile rapoartelor și produselor de informare ale DTM, vă rugăm să consultați: <https://dtm.iom.int/terms-and-conditions>

Data publicării: 18 septembrie 2023

© IOM 2023

Unele drepturi sunt rezervate. Această lucrare este pusă la dispoziție sub licența [Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 3.0 IGO License \(CC BY-NC-ND 3.0 IGO\)](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/igo/legalcode).*

Pentru specificații suplimentare, vă rugăm să consultați [drepturile de autor și condițiile de utilizare](#).

Această publicație nu trebuie să fie utilizată, publicată sau redistribuită în scopuri destinate în principal sau orientate spre avantaje comerciale sau compensații bănești, cu excepția scopurilor educaționale, de exemplu, pentru a fi inclusă în manuale școlare.

Permisuni: Solicitățile de utilizare comercială sau de drepturi și licențe suplimentare vor fi trimise la publications@iom.int.

* <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/igo/legalcode>

CUPRINS

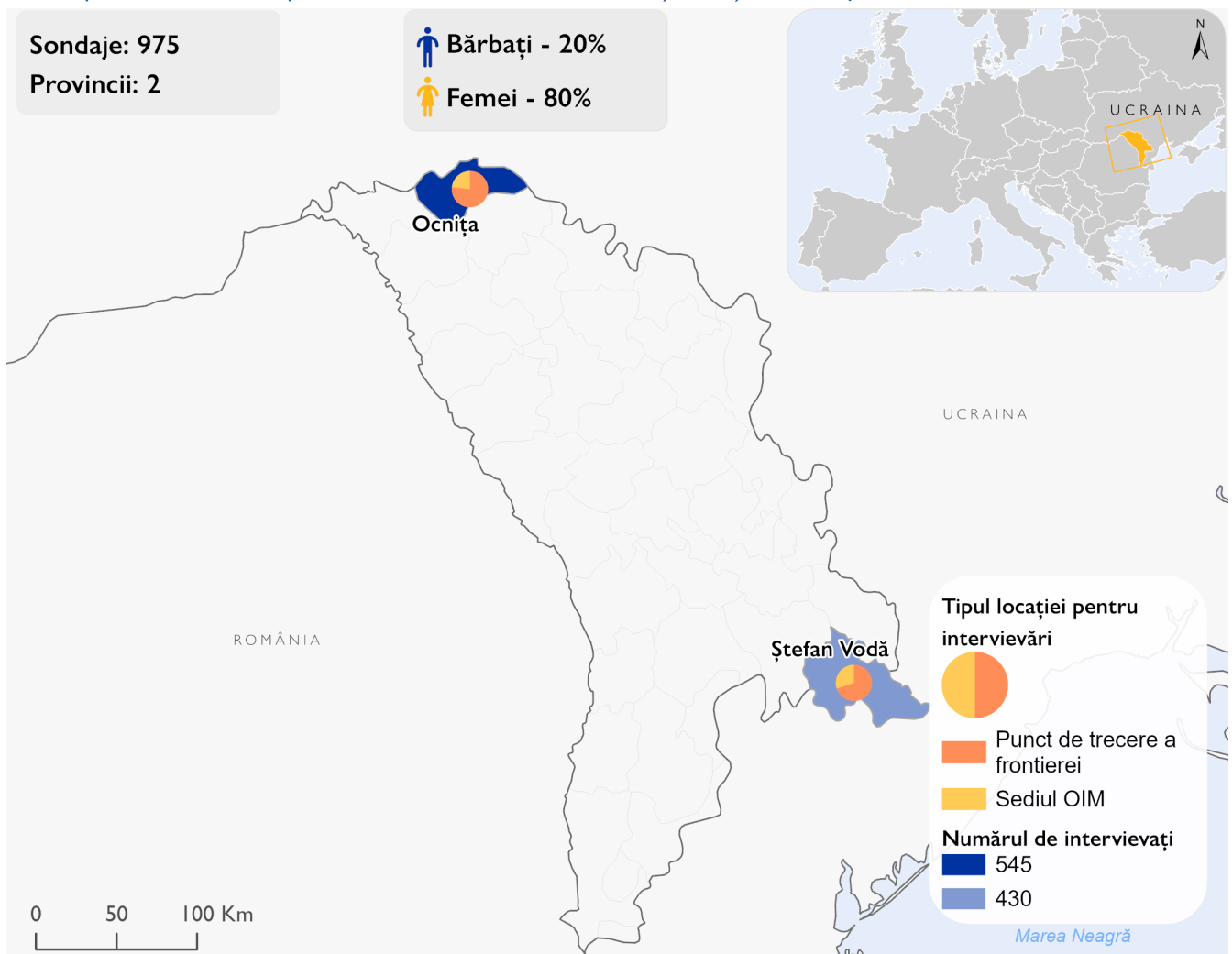
1. Profilul socio-demografic	5
“Oblast” (regiune) de origine	5
Sex și vârstă	6
Starea civilă	6
Documentele deținute la momentul interviewării	7
Timpul mediu petrecut în afara teritoriului Ucrainei de la deplasarea inițială	7
2. Intenții	8
Intenția de a se muta în altă parte sau de a rămâne în locația actuală	8
Durata preconizată a șederii în locația actuală	8
Regiunea de destinație preconizată în Ucraina și motivele de întoarcere în țară	9
Necesități imediate la întoarcere	9
Țara de destinație	10
Motive pentru a alege ca destinație Republica Moldova sau altă țară	10
3. Educație și angajare: Profil și perspective	11
Principala limbă vorbită	11
Altă(e) limbă(e) vorbită(e)	11
Nivelul de educație	11
Statutul de angajare înainte de a părăsi Ucraina față de cel actual	12
4. Servicii de înregistrare și de incluziune	14
Statutul actual	14
Accesul la finanțe	14
Servicii consulare	15
5. Necesități imediate și asistența primită	16
Necesitățile imediate ale refugiaților în Republica Moldova	16
Necesitățile imediate ale refugiaților care intenționează să ajungă în alte țări	17
Asistența primită în timpul călătoriei	17
Domenii în care este nevoie de informații pentru a obține mai multă asistență	17
6. Provocări în țara de deplasare	18
Experiențe de discriminare și provocări legate de incluziune	18
7. Compoziția actuală a grupului	19
Modul de călătorie	19
Călătoriile cu persoane cu probleme de sănătate și dizabilități	19
Transportul	20
Surse de informații	20
8. Metodologie	21
Implementarea și limitările la nivel național	21

CONSTATĂRI PRINCIPALE

- **Principalele regiuni (oblast) de origine:** Odesa (28%), Vinița (20%), orașul Kiev (9%), Nikolaev (7%), Zaporijia (5%), Kiev (5%), Dnepropetrovsk (3%), Harkov (3%).
- **Intenții de a se muta:** stabiliți sau care intenționează să se stabilească în Republica Moldova (49%), în tranzit în altă țară (45%) – în general în România, Germania și Canada. Întoarcerea la locul de origine în Ucraina (4%).
- **Statutul ocupațional:** angajați (21%), zilieri (11%), șomeri și în căutarea unui loc de muncă (11%), studenți (1%), în concediu de maternitate (10%).
- **Necesitățile majore*:** sprijin financiar (25%), produse alimentare (12%), articole de igienă personală (11%), cazare (8%), medicamente (6%).
- **Principalele domenii de asistență primită*:** produse alimentare (24%), articole de igienă (21%), sprijin financiar (19%), cazare (7%), vouchere (6%).
- **Provocări în materie de incluziune*:** probleme financiare (34%), locuință (pe termen lung) (16%).
- **Transport:** pe jos (28%), microbuz (26%), mașină (23%) și autobuz (12%).

* Mai mult de un răspuns este posibil

Harta 1: Republica Moldova, punctele de trecere a frontierei și locațiile sondajelor

Această hartă este prezentată doar în scop ilustrativ. Limitele și numele indicate, precum și denumirile utilizate pe această hartă nu implică aprobarea sau acceptarea oficială din partea OIM.

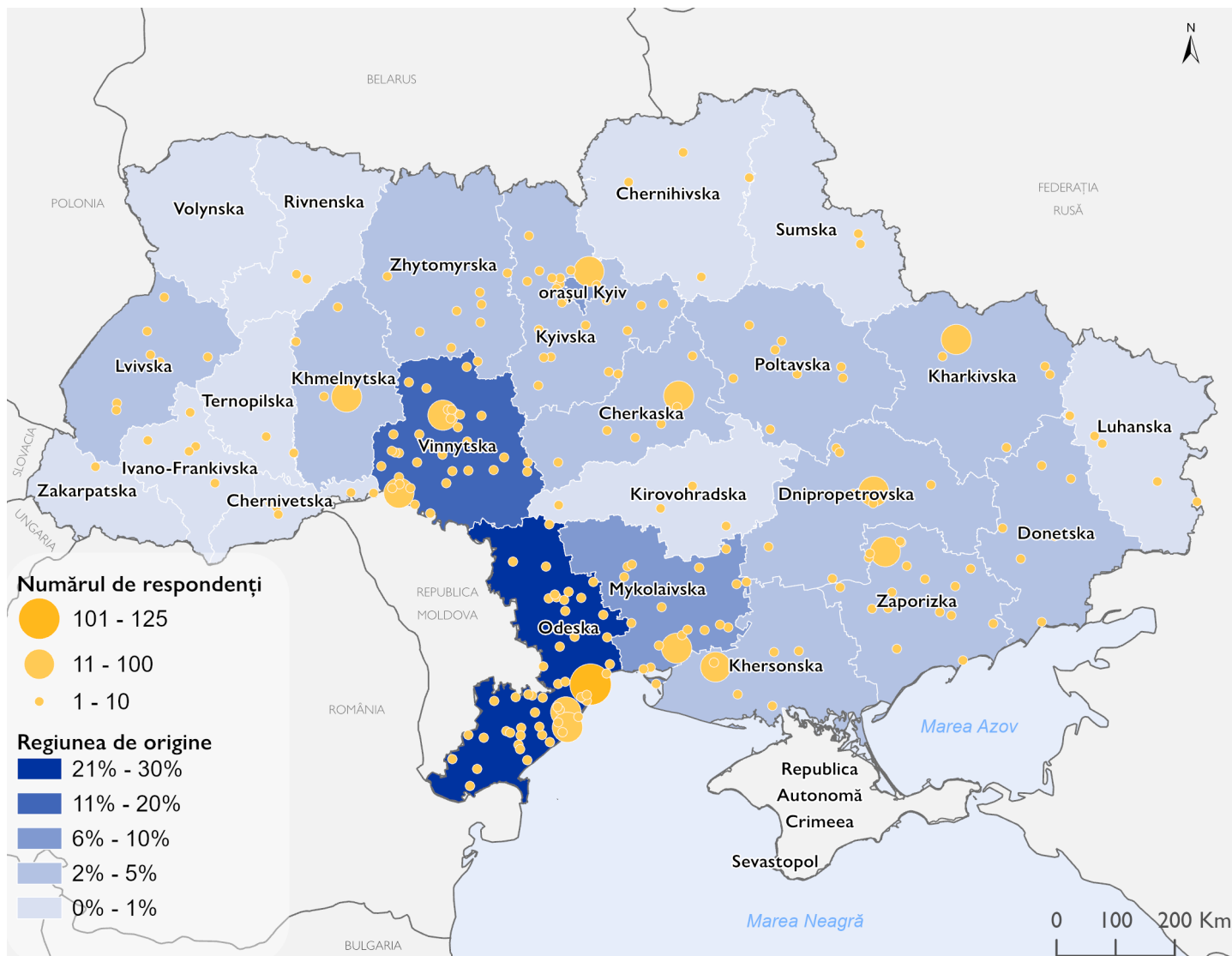
1. Profilul socio-demografic

“Oblasts” (regiuni) de origine

Patruzeci și opt procente dintre respondenți proveneau din doar două regiuni situate în partea de sud-vest a Ucrainei, și anume Odesa (28%) și Vinița (20%). Restul 52% au provenit din alte 19 regiuni. Printre acestea se numărau Harkov (11%), Kiev (9%), Nikolaev (7%), Zaporijia (5%) și Dnipropetrovsk (3%). O proporție mai mică de respondenți proveneau din Herson (3%), Cercasî, Donețk și Poltava (2% fiecare), Liov, Jitomir,

Cernigov (1% fiecare). Numărul de regiuni de origine în rândul refugiaților ucraineni intervievați în cea de-a doua perioadă de colectare a datelor (T2, aprilie - iunie 2023) a fost mai mic în comparație cu perioada anterioară de colectare a datelor (T1, ianuarie - martie 2023). Cu toate acestea, respondenții din ambele perioade de colectare a datelor proveneau în principal din aceleași regiuni.

Harta 2: Regiunea de origine înainte de a părăsi Ucraina, (%)

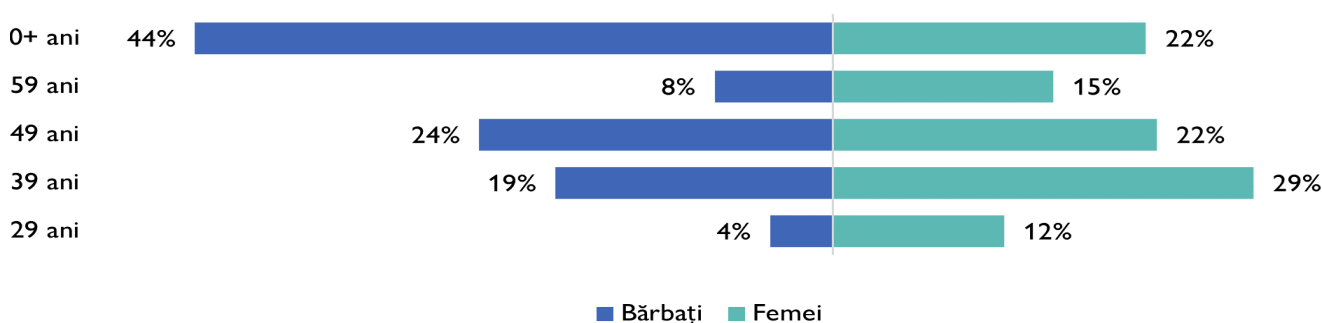
Această hartă este prezentată doar în scop ilustrativ. Limitele și numele indicate, precum și denumirile utilizate pe această hartă nu implică aprobarea sau acceptarea oficială din partea OIM.

Sex și vârstă

Șaptezeci și nouă la sută dintre respondenți au fost femei, în timp ce 21 la sută au fost bărbați. Raportul de gen a fost diferit între cele două locații în care s-au desfășurat interviurile. În Ștefan Vodă, 80 la sută au fost femei, în timp ce în Ocnița 73 la sută au fost femei. Vârsta medie a persoanelor intervievate a fost de 49 de ani.

Vârsta medie a respondenților de gen feminin a fost mai mică decât cea a respondenților de gen masculin (45 și, respectiv, 53 de ani). Proporția respondenților mai în vârstă de 60 de ani a fost mai mare în rândul bărbaților (44%), comparativ cu femeile (22%). Două treimi (66%) dintre femei aveau vârste cuprinse între 30 și 59 de ani, în timp ce 51 la sută dintre bărbați se aflau în această categorie de vârstă.

Figura 1 : Vârsta, pe sexe și total (%)

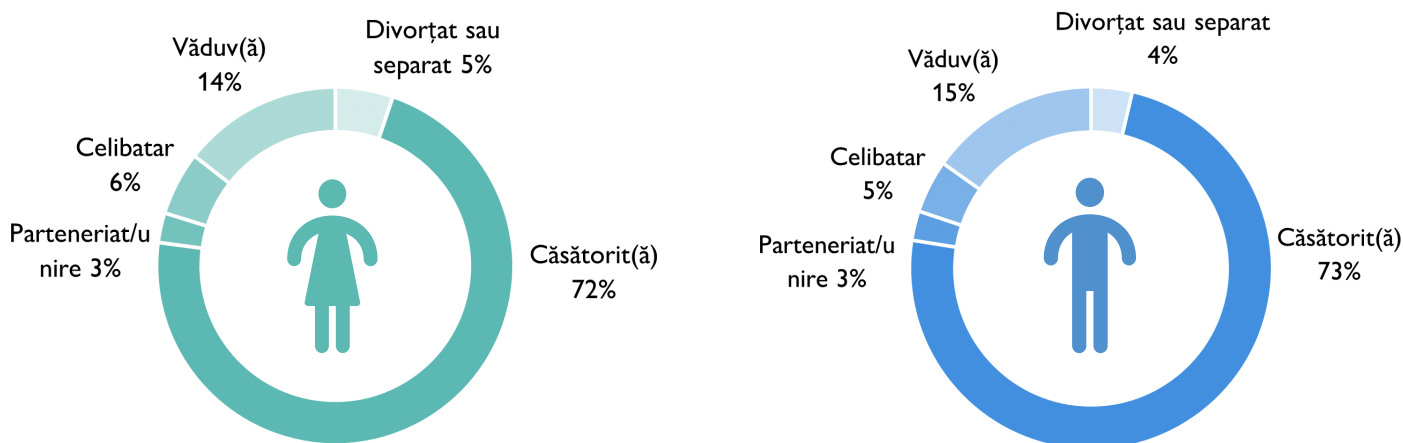

Starea civilă

Din totalul eșantionului, 72 la sută au declarat că sunt căsătoriți și 14 la sută sunt văduvi. Șase la sută erau celibatari și cinci la sută divorțați. Restul au declarat că se află într-un parteneriat civil (3%). Ponderea persoanelor căsătorite, văduve și divorțate este similară în rândul bărbaților și al femeilor, aproximativ șapte

din zece respondenți declarând că sunt căsătoriți (73% dintre bărbați și 72% dintre femei), puțin sub unu din șase declarând că sunt văduvi (15% dintre bărbați și 14% dintre femei) și un procent mic declarând că sunt divorțați sau separați (6% dintre bărbați și 5% dintre femei).

Figura 2 : Starea civilă, pe sexe și total (%)

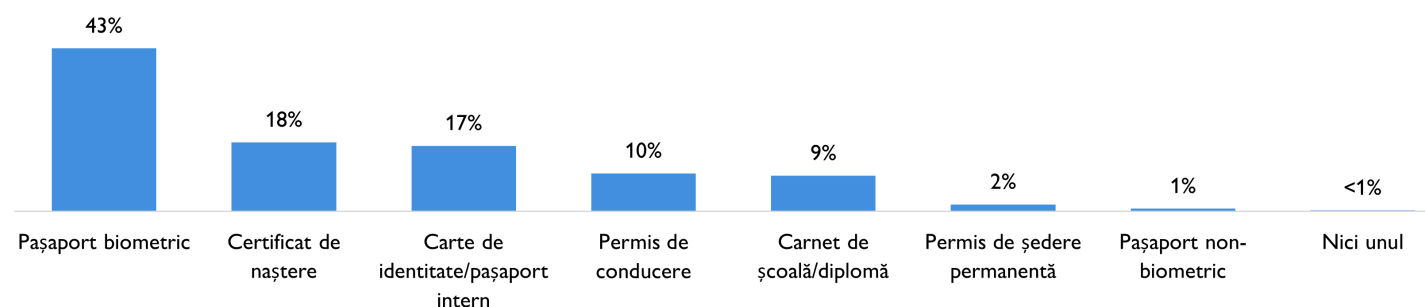

Documentele deținute la momentul interviuării

În timp ce anterior, 97 la sută dintre respondenți au sosit în Republica Moldova cu pașapoartele biometrice, de data aceasta doar 43 la sută dintre ei le aveau asupra lor. În proporții mai mici aveau asupra lor și certificatele de naștere (18%), buletinul de identitate (17%) și permisul

de conducere (10%). În plus, alți nouă procente dintre respondenți aveau asupra lor certificatele de studii, în timp ce un procent aveau pașapoarte non-biometrice. Au fost 16 persoane care au declarat că nu aveau asupra lor niciun document.

Figura 3: Documentele deținute la momentul interviuării (%) (mai multe răspunsuri posibile)

Timpul mediu petrecut în afara teritoriului Ucrainei de la deplasarea inițială

Timpul mediu petrecut în afara Ucrainei poate fi evaluat prin analizarea diferenței dintre data inițială de deplasare a cetățenilor ucraineni interviuați și data interviului. S-a observat că majoritatea respondenților s-au deplasat fie în perioada cuprinsă între aprilie și iunie 2023 (37%), fie între ianuarie și martie 2022 (26%). Cei deplasați în primele șase luni de război au reprezentat 42% dintre respondenți. Acest înseamnă că, la momentul interviului,

mai mult de o treime dintre respondenți au petrecut aproape un an în afara Ucrainei, în timp ce o altă treime au sosit în cele trei luni de colectare a datelor. Dintre cei care au sosit în 2022, majoritatea ajunseseră între februarie și martie, la începutul războiului. Numărul respondenților care au sosit după aprilie 2022 a scăzut la trei procente între ianuarie și martie 2023.

Tabelul 1: Timpul aproximativ petrecut în deplasare până la data de interviuare (%)

Data primei deplasări	Numărul de respondenți	% de respondenți	Perioada de deplasare
Ianuarie – Martie 2022	258	26%	15 luni
Aprilie – Iunie 2022	150	16%	12 luni
Iulie – Septembrie 2022	85	9%	9 luni
Octombrie – Decembrie	87	9%	6 luni
Ianuarie – Martie 2023	33	3%	3 luni
Aprilie – Iunie 2023	362	37%	Mai puțin de 3 luni

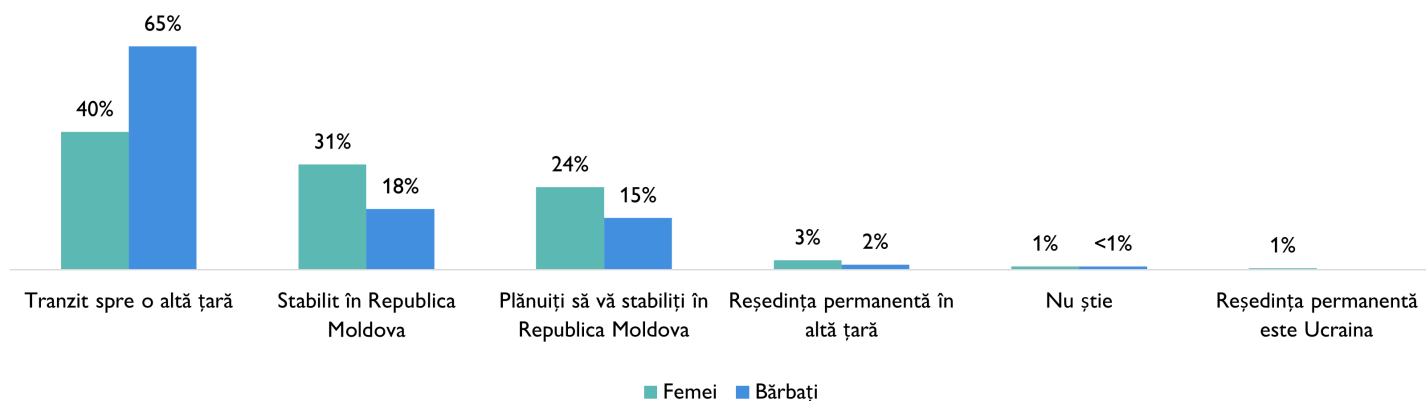
2. Intenții

Intenția de a se muta în altă parte sau de a rămâne în locația actuală

Jumătate dintre respondenți au declarat că intenționează să rămână în Republica Moldova (28% s-au stabilit sau locuiesc deja în țară, iar 23% intenționează să rămână sau să se stabilească). Aproximativ 45 la sută erau în tranzit spre o altă țară, iar patru la sută intenționau să se întoarcă în Ucraina. Unu la sută aveau reședința permanentă în alte țări decât Ucraina sau Republica Moldova, iar restul de un procent nu știau.

Datele dezagregate pe sexe arată că este mai probabil ca femeile să se stabilească sau să locuiască în Republica Moldova decât bărbații (55% față de 33%). Un procent mai mare de bărbați (65%) se aflau în tranzit în altă țară, comparativ cu 40 la sută dintre femei. Doar unu la sută dintre respondenți intenționau să se întoarcă în Ucraina, unde aveau reședința permanentă.

Figura 4. Intenția respondenților de a se stabili sau de a tranzita Republica Moldova, pe sexe (%)

Durata preconizată a șederii în locația actuală

În timp ce 46 la sută dintre respondenți intenționau să se mute în altă țară, 29 la sută au declarat că nu aveau intenția de a se muta din locul în care se află în prezent. Douăzeci și unu la sută intenționau să se mute în Republica Moldova, iar unu la sută intenționau să se

mute în locul de origine din Ucraina. Foarte puțini (mai puțin de 1%) dintre respondenți plănuiau să se mute în altă localitate din Ucraina, iar trei la sută nu își cunoșteau intențiile sau au preferat să nu răspundă la întrebare.

Figura 5. Intenția respondenților de a se muta din localitatea actuală, pe sexe și total (%)

Dintre cei care intenționau să se deplaseze pe teritoriul Republicii Moldova, majoritatea (65%) intenționau să rămână în Republica Moldova pentru mai puțin de o săptămână, ceea ce înseamnă că erau doar în tranzit. Unul din zece (11%) avea intenția de a rămâne mai mult

de un an, șapte la sută aveau intenția de a rămâne între șase luni și un an, opt la sută aveau intenția de a rămâne între trei și șase luni, în timp ce doi la sută aveau intenția de a rămâne mai puțin de trei luni.

Regiunea de destinație preconizată în Ucraina și motivele de întoarcere în țară

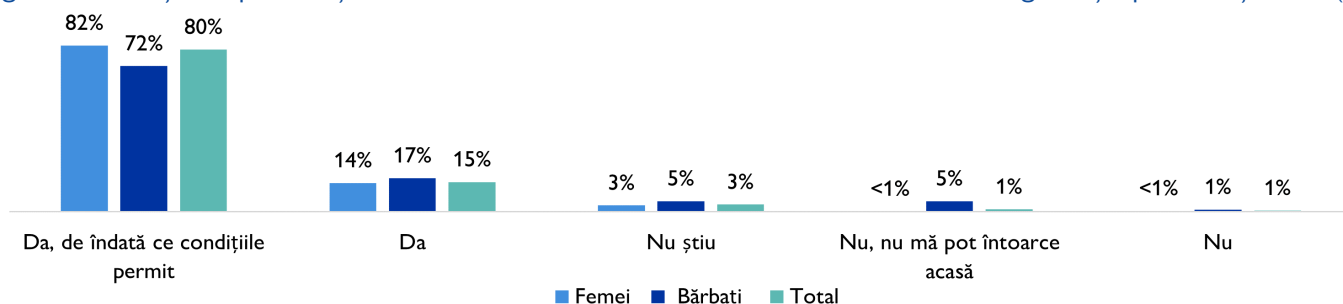
Tabelul 2: Motive pentru întoarcerea în Ucraina, pe sexe (N=9) (mai multe răspunsuri posibile)

Motive	Femei	Bărbați	Total
Reunirea cu familia	3	1	4
Lipsa de resurse	3	0	3
Nu au putu primi asistență	1	0	1
Vizită scurtă – motive de sănătate	1	0	1
Lucrez în servicii esențiale	1	0	1
Loc de muncă adecvat	1	0	1
Preferă să nu răspundă	1	0	1

Dintre cei nouă respondenți care intenționau să se întoarcă în Ucraina, șase intenționau să se întoarcă în regiunea de origine anterioară și trei într-o regiune diferită (două persoane în regiunea Vinița și o persoană în regiunea Poltava). Cei care se întorceau în aceste două regiuni pleaseră din Odesa, Harkov și Poltava.

Principalele motive invocate pentru întoarcerea în Ucraina au fost reunirea familiei (4 persoane), lipsa de resurse (3 persoane), pentru a avea acces la servicii de sănătate, pentru a lucra în servicii esențiale, pentru a găsi un loc de muncă adecvat și imposibilitatea de a avea acces la asistență umanitară în locul în care se află în prezent (menționate de câte o persoană). Reunirea cu familia și lipsa resurselor au fost cele două motive cele mai frecvente raportate de femeile care intenționează să se întoarcă în Ucraina. Singurul respondent de sex masculin se întoarce pentru a se reuni cu familia.

Figura 6: Intenția respondenților de a se întoarce în Ucraina atunci când vor fi în siguranță, pe sexe și total (%)

Dintre respondenți, 80 la sută intenționau să se întoarcă în Ucraina de îndată ce condițiile o vor permite, în timp ce 15 la sută intenționau să se întoarcă indiferent de evoluția situației. Aproximativ trei procente nu își cunoșteau intențiile viitoare. Iar un procent dintre respondenți nu intenționau să se întoarcă acasă, fie pentru că nu puteau face acest lucru, fie pur și simplu nu

Necesități imediate la întoarcere

Dintre cei care intenționează să se întoarcă (9 persoane), doar doi respondenți au indicat că principala lor necesitate la întoarcere ar fi sprijinul financiar. O persoană nu știa care sunt necesitățile sale imediate,

doreau acest lucru. Ponderea celor care nu intenționează să se întoarcă acasă sau care nu erau siguri de intențiile lor viitoare a fost mai mare în rândul femeilor decât în rândul bărbaților. Cinci procente dintre femeii au indicat că nu se vor întoarce, în comparație cu mai puțin de un procent dintre bărbați.

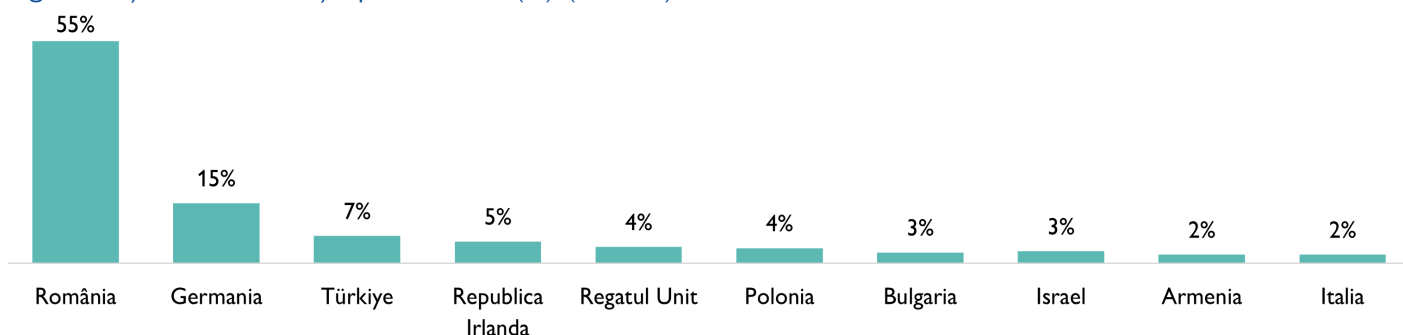
în timp ce restul au spus că nu au necesități când se vor întoarce în Ucraina. Cele două persoane care au indicat sprijinul financiar ca fiind o necesitate imediată la întoarcere erau femeii.

Țara de destinație

În ceea ce privește pe cei care au indicat intenția de a se muta într-o altă țară (N=367), mai mult de jumătate dintre aceștia au planificat să meargă în România (55%). Aceștia au fost urmași de cei care vor merge în Germania (15%), Turcia (7%) și Republica Irlanda (5%). În plus, alte

opt procente intenționau să meargă în Regatul Unit sau în Polonia (4% fiecare). Restul respondenților plănuiau să meargă în Bulgaria, Israel, Italia sau Armenia. Principalele țări de destinație rămân în continuare România și Germania încă din primul trimestru de colectare a datelor.

Figura 7: Țara de destinație preconizată (%) (N=367)

Motive pentru a alege ca destinație Republica Moldova sau altă țară

Pentru cei 318 respondenți care au raportat intenția de a rămâne sau de a se stabili în Republica Moldova, principalele motive pentru a rămâne au fost faptul că au familie și rude (40%), sau prieteni (23%) în zonă. Alte motive au inclus un sistem de protecție mai bun (19%) și șanse mai mari de a găsi un loc de muncă (12%). Patru la sută dintre respondenți au indicat că au cazare în Republica Moldova.

Pentru majoritatea respondenților care au tranzitat doar Republica Moldova sau care au declarat că au reședința în alte țări (450 de persoane), familia sau rudele au fost, de asemenea, principalul motiv pentru care au ales această destinație (23%). Alte motive au inclus faptul că aveau cazare acolo (20%), un sistem de protecție mai bun (16%), prieteni în zonă (14%), precum și perspective mai bune de angajare (11%).

Figura 8: Motive pentru alegerea Republicii Moldova ca destinație, pe sexe (%) (N=318) (mai multe răspunsuri posibile)

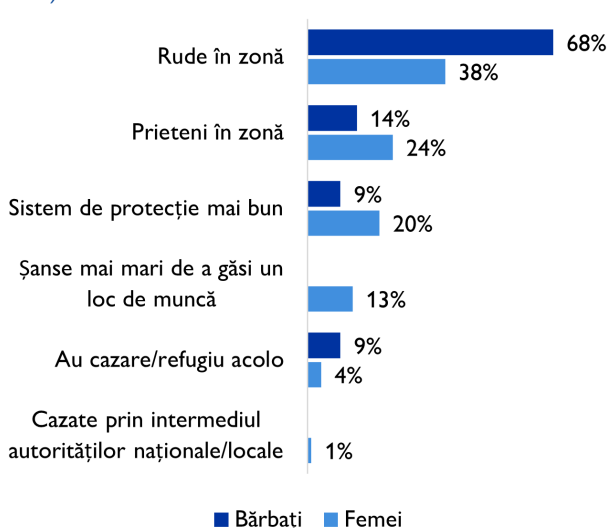

Figura 9: Motive la alegerea altor țări ca destinație, pe sexe (%) (N=194)(mai multe răspunsuri posibile)

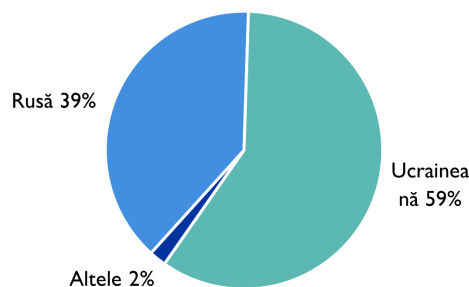

3. Educație și angajare: Profil și perspective

Principala limbă vorbită

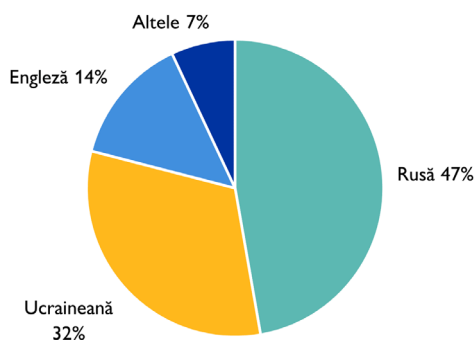
Cincizeci și nouă procente dintre respondenți au indicat că ucraineana este limba lor principală. Aceasta a fost urmată de cei care vorbesc limba rusă, reprezentând 39 la sută dintre respondenți. Doar două procente dintre respondenți vorbesc alte limbi ca limbă principală, inclusiv limbile azeră, romană, română, turcă și uzbekă.

Figura 10: Principala limbă vorbită, (%)

Altă(e) limbă(e) vorbită(e)

Figura 11: Alte limbi vorbite (%) (mai multe răspunsuri posibile)

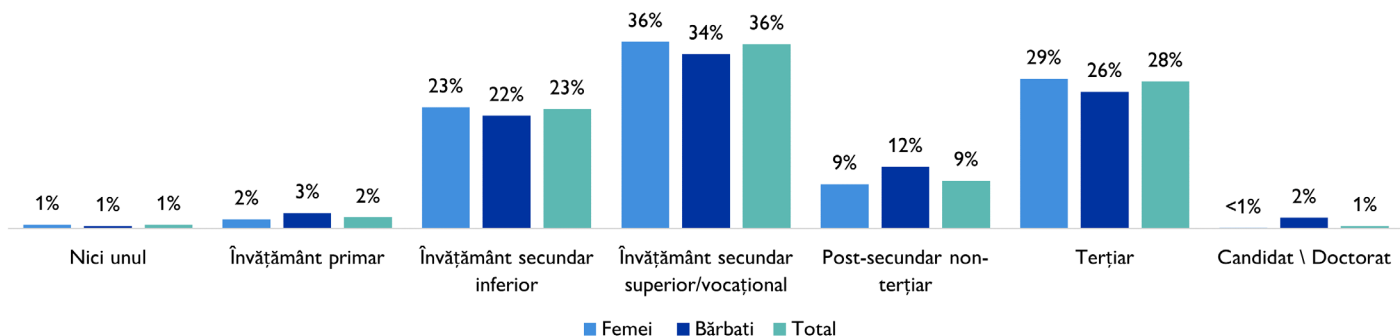
Dintre respondenții care vorbesc o a doua limbă, patruzeci și șapte procente au declarat că a doua lor limbă este rusă. În cazul celor care nu vorbesc ucraineana ca primă limbă, 32 la sută au declarat că aceasta este a doua lor limbă, în timp ce 14 la sută din totalul respondenților vorbesc engleza ca a doua limbă. Alți respondenți vorbesc limbile română, germană, poloneză și franceză.

Nivelul de educație

La momentul interviului, 28 la sută dintre respondenți aveau ca cel mai înalt nivel de educație absolvit studii superioare (licență, master). Pe de altă parte, unu la sută au obținut un doctorat, iar nouă la sută studii postliceale neuniversitare (de exemplu, formare profesională). Aproximativ 36 la sută aveau studii liceale și 23 la sută studii gimnaziale, în timp ce doi la sută au obținut o diplomă de învățământ primar. Un procent a declarat că nu a primit nicio educație la momentul evaluării. Nivelurile

de educație au fost, în general, similare între bărbați și femei. Cu toate acestea, s-a observat că, în timp ce doi la sută dintre bărbați aveau studii postuniversitare (fie doctorat, fie statutul de candidat la doctorat), niciuna dintre femei nu avea același lucru. Cu toate acestea, o proporție un pic mai mare de respondenți de sex feminin dețineau calificări post-universitare (până la masterat) în comparație cu bărbații (29% și, respectiv, 26%).

Figura 12: Nivelul de educație, pe sexe și total (%)

Statutul de angajare înainte de a părăsi Ucraina față de cel actual

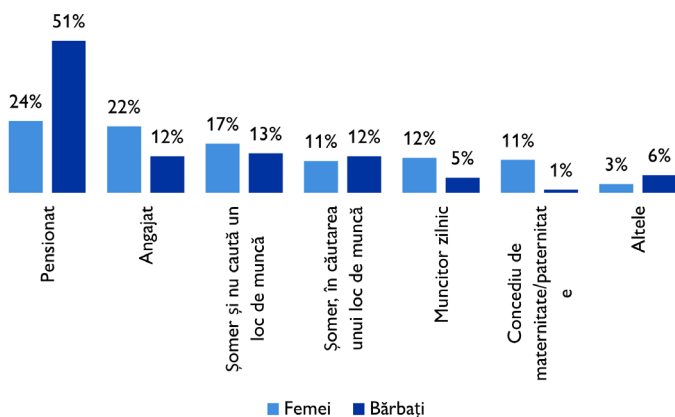
Dintre toți participanții la sondaj, 33 la sută aveau un loc de muncă înainte de a părăsi Ucraina. Dintre aceștia, o proporție mai mare de femei erau angajate în comparație cu bărbații (cu rate de ocupare a forței de muncă de 28% pentru femei și de 5% pentru bărbați). În plus, 26 la sută dintre respondenți erau pensionari (18% femei și 8% bărbați). Aproximativ șase procente din eșantion căutau în mod activ un loc de muncă înainte de a părăsi Ucraina, în timp ce 12 la sută erau șomeri, dar nu căutau în mod activ un loc de muncă. Restul participanților s-au încadrat în categorii precum zilieri (8%), studenți și lucrători pe cont propriu (2% fiecare) sau persoane aflate în concediu de maternitate/paternitate (11%).

Având în vedere că Republica Moldova servește drept țară de tranzit pentru aproape jumătate dintre refugiați, este esențial să se evalueze situația ocupării forței de muncă doar a celor care intenționează să se stabilească

sau s-au stabilit deja în țară. Dintre ei, 22 la sută dintre femei și 12 la sută dintre bărbați erau angajați, în timp ce 12 la sută dintre femei și cinci la sută dintre bărbați lucrau ca zilieri.

Persoanele pensionate reprezentau 24 la sută dintre femei și 51 la sută dintre bărbați, ceea ce reflectă o ușoară creștere față de ultimul raport. Acest lucru se datorează în principal unei creșteri a proporției femeilor care au ieșit la pensie. În timp ce 17 la sută dintre femei și 13 la sută dintre bărbați erau șomeri și nu căutau un loc de muncă, restul de 11 la sută dintre femei și 12 la sută dintre bărbați căutau în mod activ un loc de muncă. Douăsprezece procente dintre femei și un procent dintre bărbați au declarat că se aflau în concediu de maternitate sau de paternitate, iar două procente dintre femei și șase procente dintre bărbați au raportat alte statute.

Figura 13: Statutul profesional al respondenților înainte de războiul din Ucraina (%)

Un total de 217 persoane erau angajate sau independente la momentul interviului, 32 la sută dintre acestea lucrând în sectorul serviciilor sau al vânzărilor. Alte 26 la sută dețineau posturi în servicii profesionale, în timp ce 15 la sută erau angajate în roluri de asistență administrativă. Restul distribuției ocupării forței de muncă cuprindea șapte la sută în ocupații elementare și șase la sută în servicii tehnice. Alte 14 la sută se aflau în meserii neclasificate, inclusiv meserii și îndeletniciri (3%), servicii agricole calificate și roluri manageriale (câte 2% fiecare).

Dintre persoanele care au avut un loc de muncă înainte de a pleca din Ucraina (N=418), 25 la sută erau angajate în servicii profesionale, în timp ce 28 la sută lucrau în sectorul serviciilor. Paisprezece la sută erau implicați în servicii de birou, iar opt la sută erau angajați în servicii tehnice. Au existat, de asemenea, procente mai mici de respondenți care lucrau în meserii artisanale, funcții de conducere și alte servicii.

Figura 14: Ocupațiile actuale ale refugiaților ucraineni, pe sexe (%)

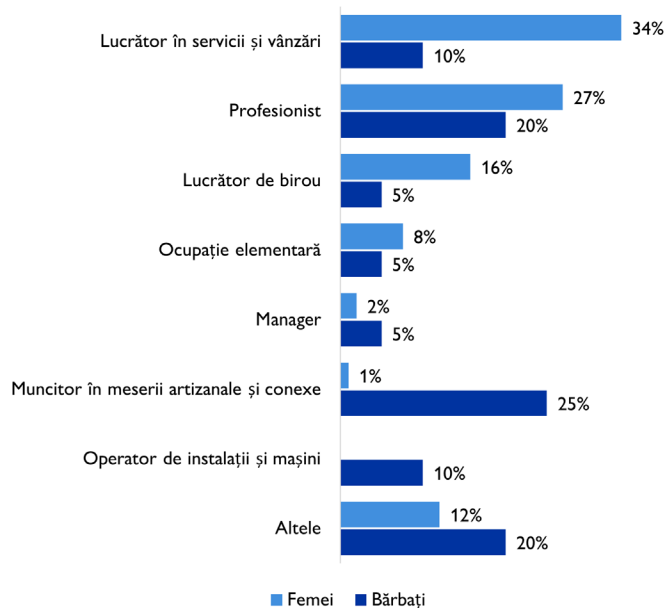
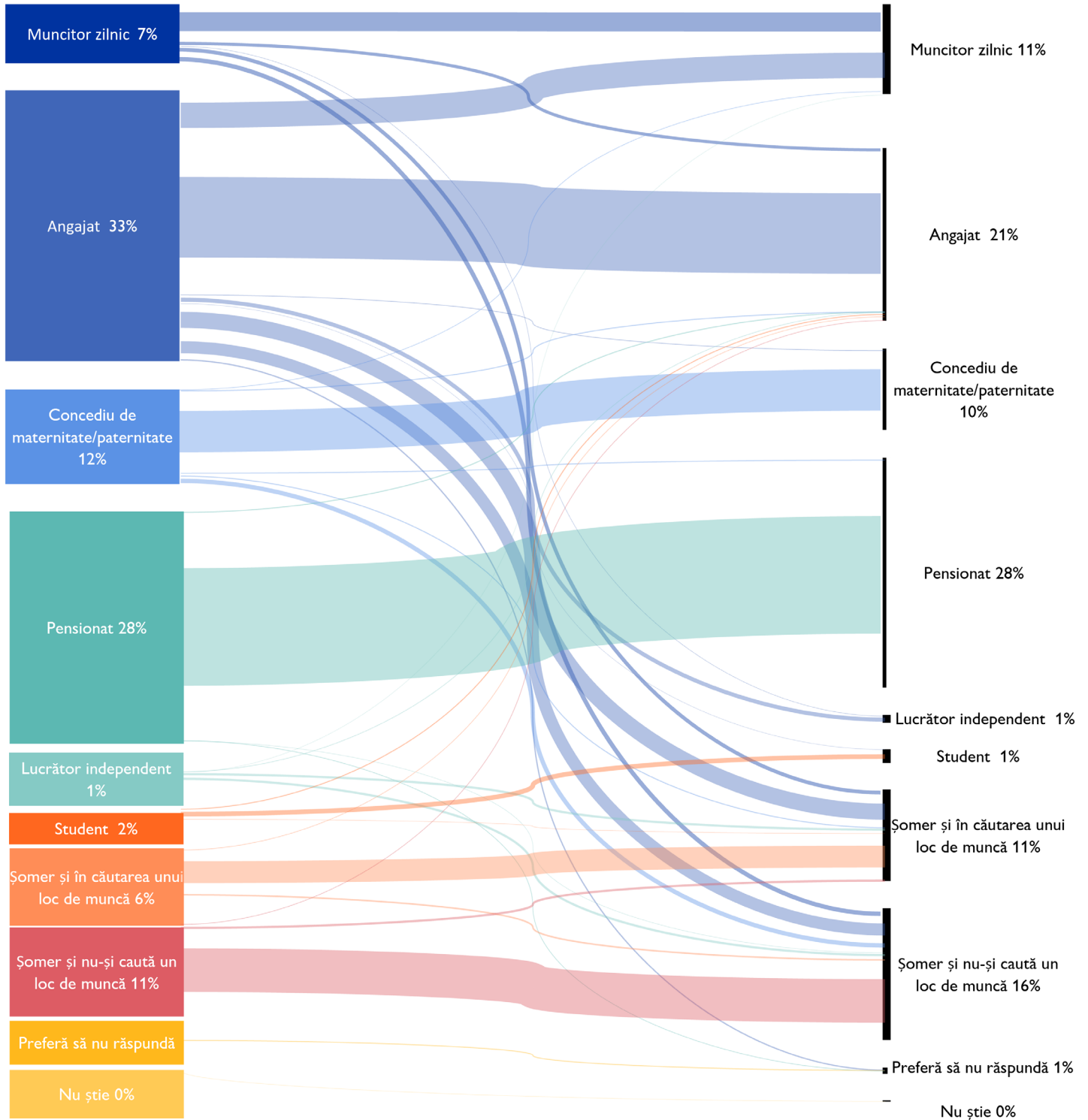

Figura 15: Statutul de angajare al respondenților înainte de războiul din Ucraina și statutul lor actual de angajare în Republica Moldova (%)

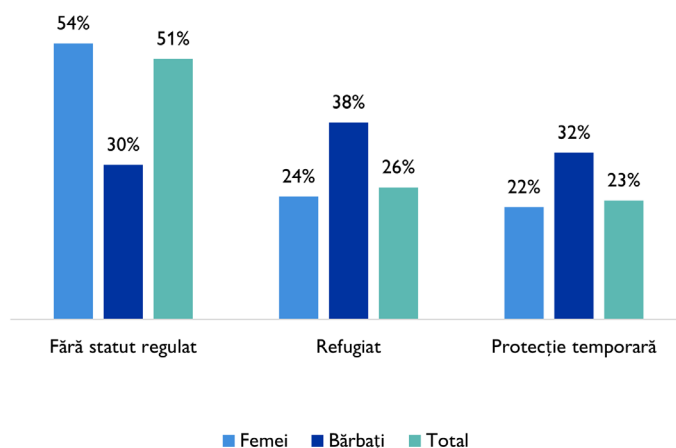

4. Servicii de înregistrare și de incluziune

Statutul actual

Un sfert (26%) dintre participanți au indicat că dețin statutul de refugiat în Republica Moldova, în timp ce mai mult de jumătate (51%) nu aveau un statut regulat. În plus, aproape un sfert (23%) au declarat că aveau statutul de protecție temporară. În special, un procent mai mare de respondenți de gen masculin (38%) aveau statutul de refugiat în comparație cu respondenții de gen feminin (24%), în timp ce o proporție mai mare de femei (54%) nu aveau un statut regulat în comparație cu bărbații (30%). Zece la sută dintre respondenții de sex feminin au declarat că aveau statutul de protecție temporară a UE, față de 32 la sută dintre bărbați. În cele din urmă, mai puțin de două procente dintre respondenți dețineau vize de muncă în Republica Moldova.

Figura 16: Statutul de migrație, pe sexe și total (%)

Accesul la finanțe

De la plecarea din Ucraina, 81 la sută dintre participanți au reușit să facă retrageri de numerar cu ajutorul cardurilor de credit/debit străine, rămânând 19 la sută care nu au reușit să facă acest lucru.

Figura 17: Posibilitatea de a retrage bani cu un card de debit/credit străin (%)

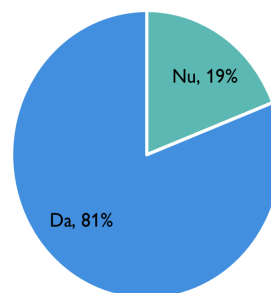
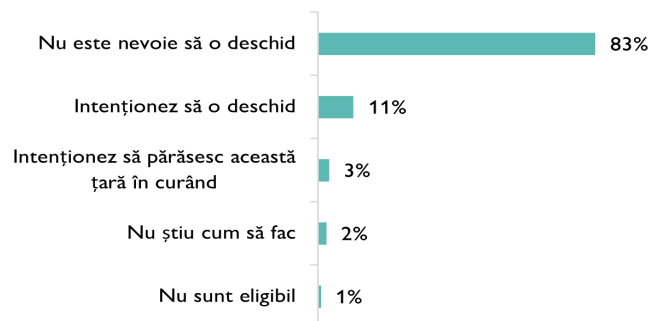

Figura 18: A deschis un cont bancar personal, (%)

Cincizeci și cinci la sută dintre respondenți aveau deschis un cont bancar personal în Republica Moldova la momentul interviului. Patruzeci și cinci la sută dintre respondenți nu aveau.

Figura 19: Motivul pentru care nu a deschis un cont bancar personal în Republica Moldova (%)

Dintre cei care au indicat că nu au deschis un cont bancar personal în Republica Moldova, 83 la sută au declarat că nu au avut nevoie să facă acest lucru.

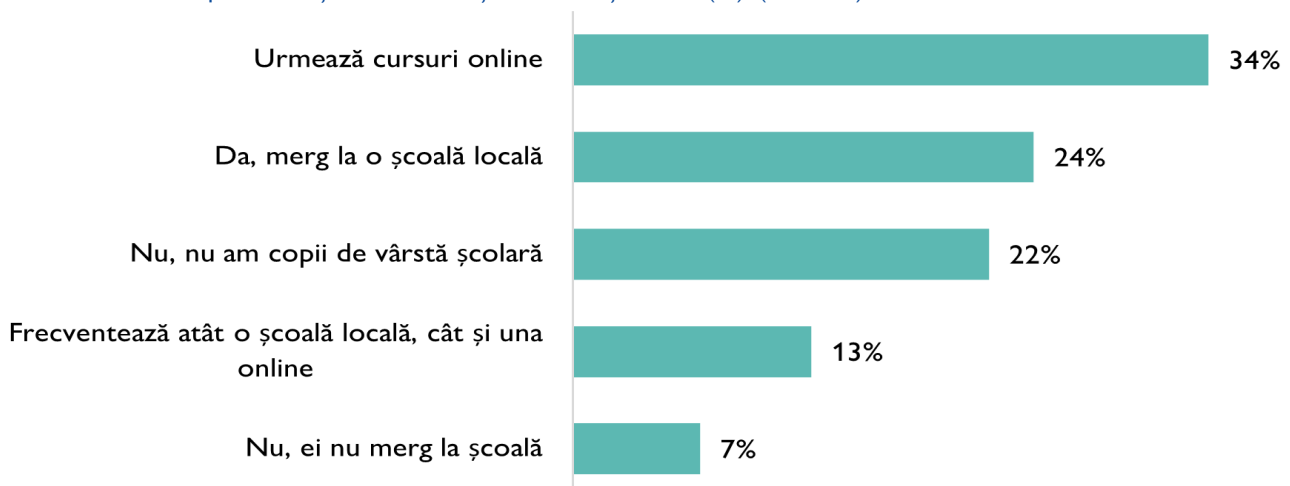
Doi la sută nu știau cum să deschidă unul, în timp ce 11 la sută intenționau să deschidă unul. Trei la sută au indicat că intenționează să plece, iar unu la sută nu au fost eligibili.

Dintre cei 463 de participanți care erau părinți, 119 persoane au furnizat detalii despre statutul de înscriere a copiilor lor la școli sau grădinițe. În cadrul acestui grup, 34 la sută au menționat că și-au înscris cu succes copiii la învățământul online în Ucraina.

Alți 13 la sută au avut copii care au fost înscriși simultan atât în școli online, cât și în școli locale tradiționale, în

timp ce 24 la sută au reușit să asigure locuri pentru copiii lor în școli locale. Aproximativ 22 la sută au declarat că copiii lor nu aveau vârsta de a merge la școală. Restul de 7 la sută au declarat că, în momentul interviului, nu și-au înscris copiii în nicio instituție.

Figura 20: Aveau copiii înscriși la o instituție de învățământ (%) (N=119)

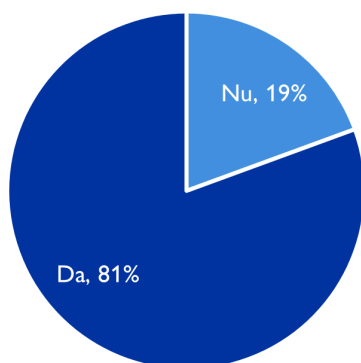
Dintre cei care au indicat că nu și-au putut înscrie copiii într-o instituție de învățământ (N=8), trei au declarat că intenționează să își înscrie copiii la un moment dat. Două persoane au indicat că intenționează să părăsească țara.

O persoană a indicat că nu știa cum să își înscrie copiii la școală, în timp ce alte două au indicat că au existat alte motive nespecificate pentru care nu au putut.

Servicii consulare

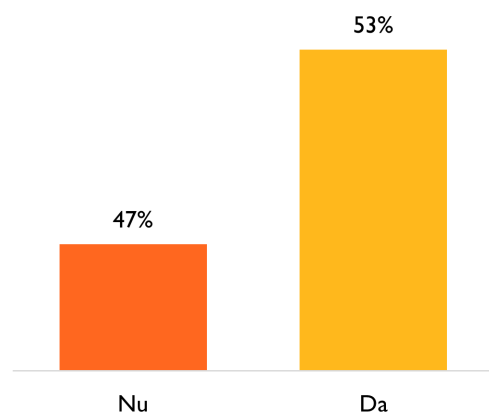
Optzeci și unu la sută dintre respondenți au indicat că știu cum să contacteze un reprezentant consular, iar 19 la sută nu au știut. Dintre aceștia (N=220), 53 la sută

Figura 22: Știți cum să contactați un reprezentant consular? (%)

au indicat că au apelat la sprijin consular în momentul evaluării, în timp ce 47 la sută dintre ei nu au făcut acest lucru.

Figura 21: Au apelat la sprijin consular în Republica Moldova, (%) (N=146)

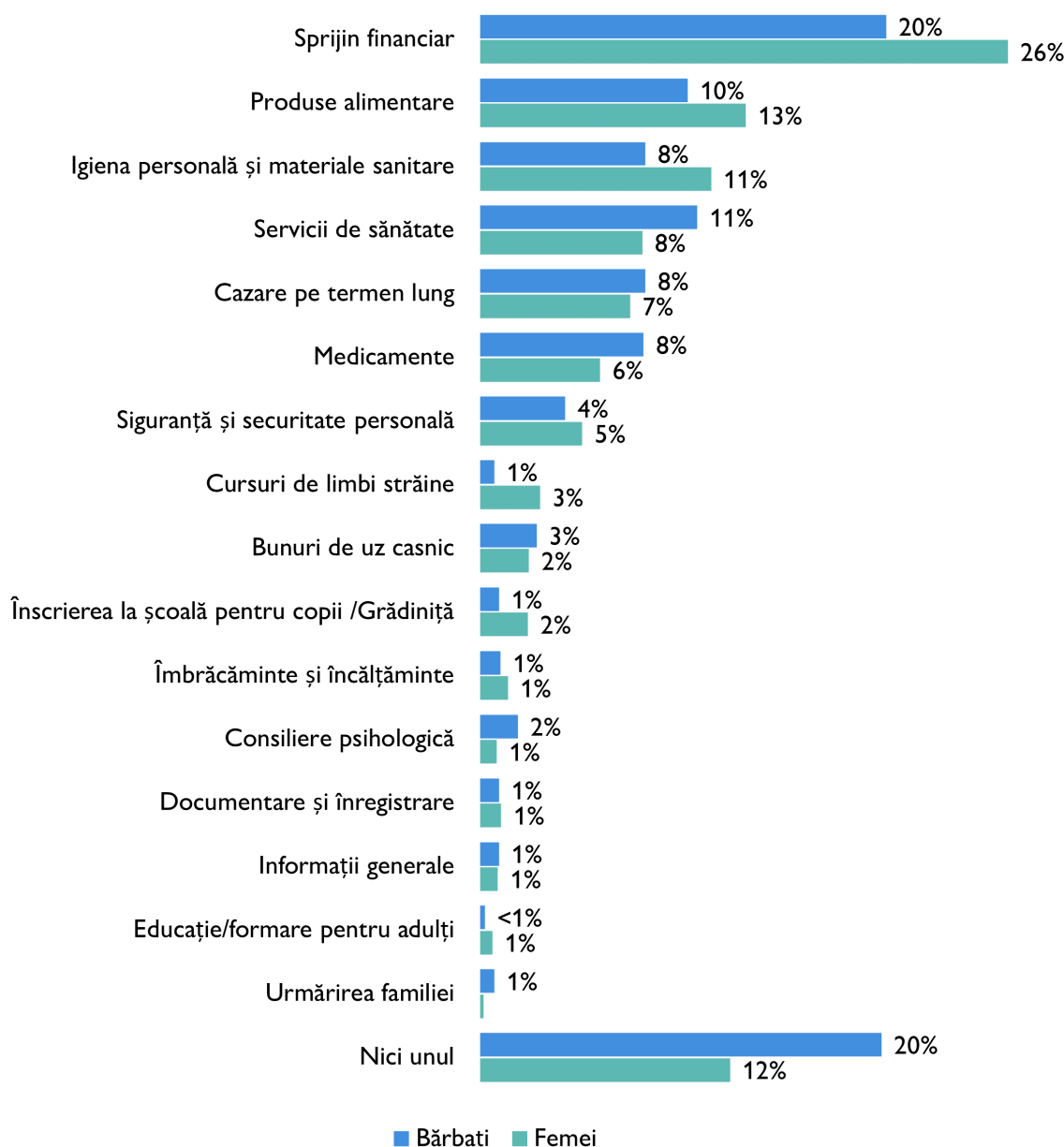
5. Necesități imediate și asistența primită

Necesitățile imediate ale refugiaților în Republica Moldova

Dintre cei care intenționau să rămână în Republica Moldova, aproximativ un sfert dintre respondenți (25%) au declarat că sprijinul financiar este cea mai mare necesitate a lor. După aceasta, primele cinci necesități principale au fost: produse alimentare (12%), produse

de igienă personală și sanitare (11%), servicii de sănătate (8%), cazare pe termen lung (7%) și medicamente (6%). Doar 14 la sută dintre respondenți au declarat că nu au avut necesitate imediată de asistență umanitară.

Figura 23: Principalele necesități raportate de respondenții care intenționează să rămână în Republica Moldova (%) (sunt posibile mai multe răspunsuri)

Mai mult de 70 la sută dintre femei au declarat că au avut nevoie de asistență umanitară, în timp ce doar un sfert dintre bărbați au raportat această necesitate. Mai multe femei decât bărbați au raportat necesitatea de sprijin financiar (85%), de hrană (84%) și de produse de igienă

personală și sanitare (86%). Celelalte necesități mai importante raportate au fost medicamentele, serviciile de sănătate și cazarea pe termen lung. Sprijinul pentru întoarcerea acasă și localizarea familiei au fost raportate în mod egal de către femei și bărbați.

Necesitățile imediate ale refugiaților care intenționează să ajungă în alte țări

În cazul persoanelor care intenționau să ajungă în țări din afara Republicii Moldova, cele mai presante cerințe ale acestora în timpul interviului s-au axat pe necesitățile de care nu aveau nevoie în timpul tranzitului prin Republica Moldova. Necesitățile elementare cuprindeau asistență financiară (23%), provizii medicale (13%), produse

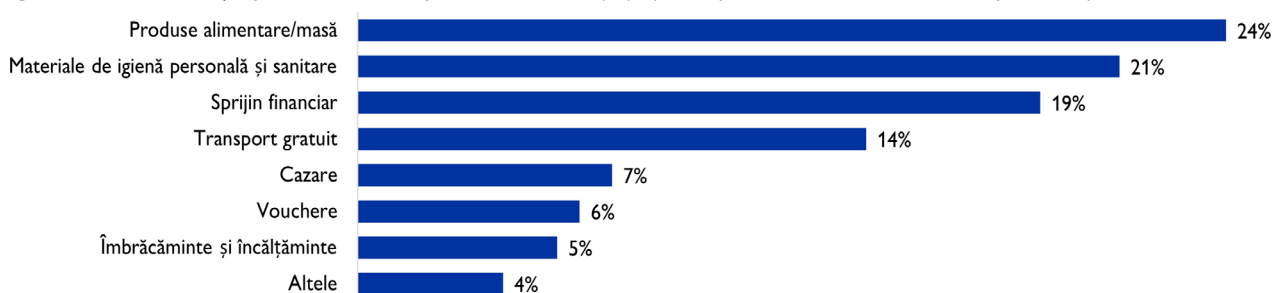
alimentare (13%), transport (12%), ajutor pentru cazare (12%), educație pentru copiii lor (11%) și oportunități de angajare (10%). Restul participanților fie au declarat că nu au necesități, fie au exprimat cerințe alternative nespicate.

Asistența primită în timpul călătoriei

Șaizeci și trei la sută dintre respondenți au primit asistență umanitară de-a lungul călătoriei lor în Republica Moldova, în timp ce 33 la sută nu au primit asistență umanitară. Douăzeci și patru la sută au indicat că au primit sprijin sub formă de alimente și

mesa, igienă personală (21%), sprijin financiar (19%) și transport gratuit (14%). Alte forme de asistență primite au fost cazarea (7%), vouchere (6%), îmbrăcăminte și încălțăminte (5%), precum și sprijin psihologic (3%).

Figura 24: Asistența primită în timpul călătoriei (%) (sunt posibile mai multe răspunsuri)

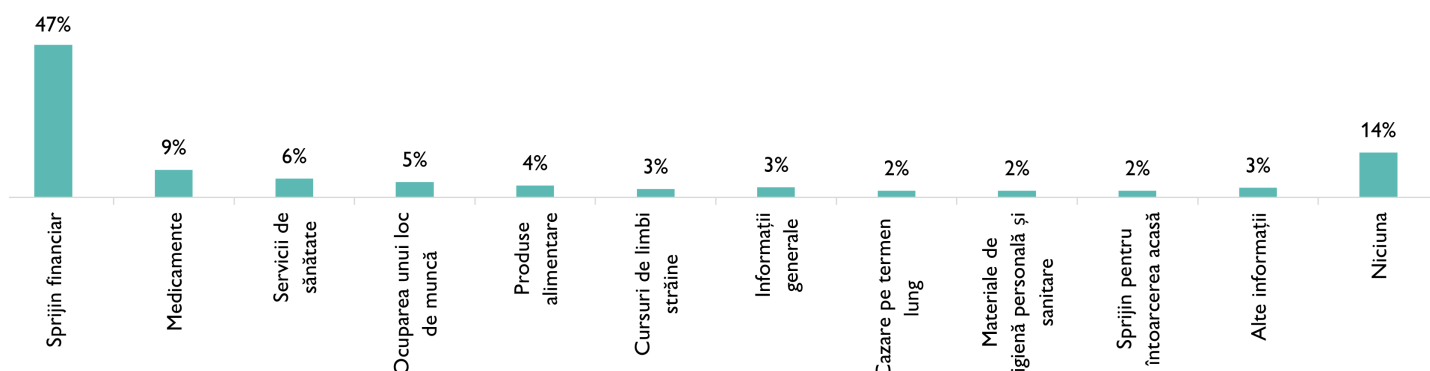

Domenii în care este nevoie de informații pentru a obține mai multă asistență

Treisprezece la sută dintre respondenți au indicat că nu știu unde să găsească informații vitale pentru a se orienta în cursul călătoriei lor. Dintre aceștia, aproximativ jumătate (47%) nu aveau informații despre unde și cum să obțină sprijin financiar în cazul în care ar fi avut nevoie

de el. Ceilalți nu știau cum să obțină informații despre medicamente (9%), servicii de sănătate (6%) și locuri de muncă (5%). Ceilalți nu aveau informații despre cum să obțină asistență alimentară (4%), cursuri de limbi străine sau informații generale (câte 3%).

Figura 25: Domenii în care sunt necesare mai multe informații pentru asistență (%) (N=187) (sunt posibile mai multe răspunsuri)

6. Provocări în țara de deplasare

Experiențe de discriminare și provocări legate de incluziune

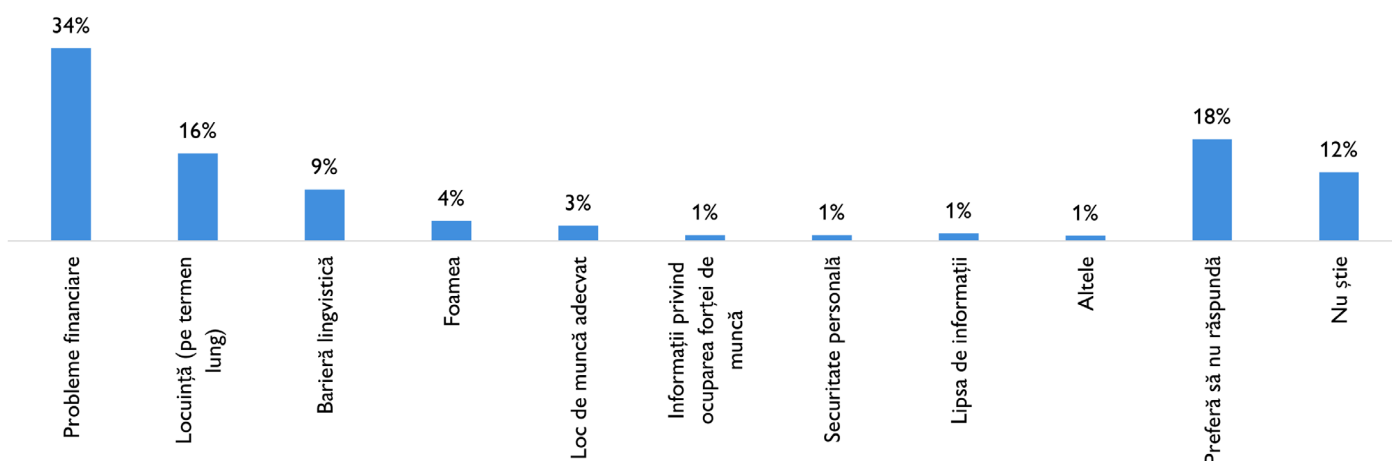
Trei respondente de sex feminin au declarat că au trecut prin situații care au constituit discriminare pe baza naționalității, etniei, sexului, sexualității și/sau religiei lor. Patru respondenți fie nu știau dacă au avut astfel de experiențe, fie nu au avut. Acest lucru indică faptul că este posibil ca unii refugiați nu-și cunosc drepturile în timp ce călătoresc.

Treizeci și nouă la sută (N=359) dintre respondenți au indicat că au întâmpinat unele provocări legate de

incluziune. Dintre aceștia, 34 la sută au menționat problemele financiare ca fiind una dintre cele mai importante provocări în materie de incluziune.

Restul persoanelor care s-au confruntat cu provocări legate de incluziune au indicat că acestea au fost legate de cazare (16%), bariere lingvistice (9%), foame (4%), oportunități de angajare (3%) și lipsa de informații, precum și de securitate personală, cu câte un procent fiecare.

Figura 26: Provocările principale în materie de incluziune, (%)

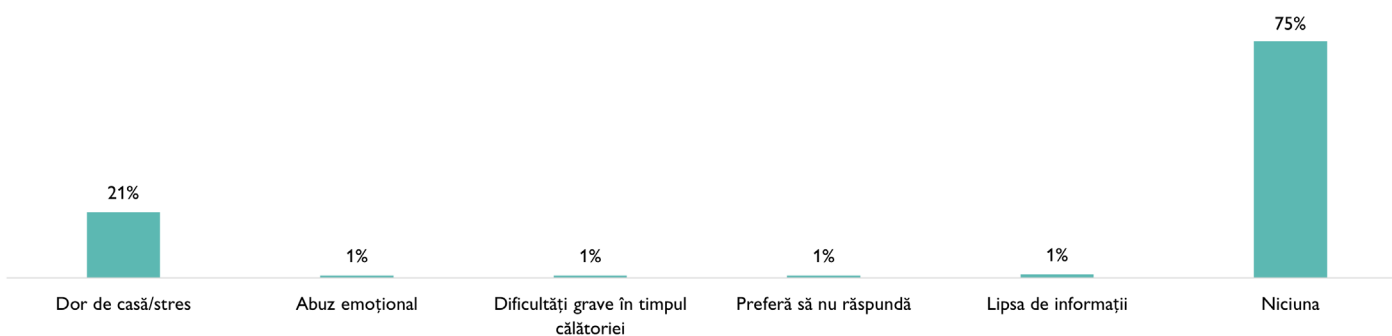
Dintre cei 318 respondenți care s-au stabilit sau intenționează să se stabilească în Republica Moldova, 75 la sută au declarat că nu au fost discriminați, în timp ce 21 la sută au raportat că au simțit dorul de casă sau suferință.

Alți respondenți au raportat cazuri de abuz în ceea ce privește lipsa de informații (1%), greutăți grave de-a

lungul călătoriei (de exemplu, lipsa de alimente, băuturi, somn, igienă) (1%), precum și abuz emoțional legat de amenințări cu violența, umilire sau intimidare.

O observație importantă din datele colectate este că majoritatea persoanelor care s-au confruntat cu discriminarea au fost femei (peste 80%).

Figura 27: Experiențe de abuz, violență, disconfort sau exploatare (%) (sunt posibile mai multe răspunsuri)

7. Compoziția actuală a grupului

Modul de călătorie

Cincizeci și șase la sută dintre cei intervievați au plecat din Ucraina călătorind într-un grup de persoane, iar restul de 44 la sută au călătorit singuri. Distribuția respondenților care au călătorit în grup a fost diferită între femei și bărbați (66% față de 44%, respectiv).

Printre respondenți s-au numărat cei care călătoresc cu persoane vulnerabile (de exemplu, copii și persoane în vârstă), 64 la sută dintre respondenți călătoreau cu femei în vârstă de peste 60 de ani, în timp ce 36 la sută dintre ei călătoreau cu bărbați de peste 60 de ani.

De asemenea, 26 la sută aveau copii sub patru ani, în timp ce 74 la sută aveau copii cu vârste cuprinse între 5

și 17 ani. Dintre cei care călătoreau în grup (N=545), 66 la sută călătoreau cu familia lor apropiată, 31 la sută cu rude sau prieteni, doi la sută cu colegi și unu la sută cu vecini. În plus, mai mult de jumătate dintre respondenții care călătoreau în grup călătoreau cu cel puțin un copil (55%). Puțin mai mult de opt din zece femei (82%) călătoreau cu copii, comparativ cu trei din zece bărbați (30%). Dintre cei care călătoreau cu copii, 26 la sută călătoreau cu copii de vârstă mică (între 0 și 4 ani), iar 28 la sută călătoreau cu cel puțin o persoană în vârstă.

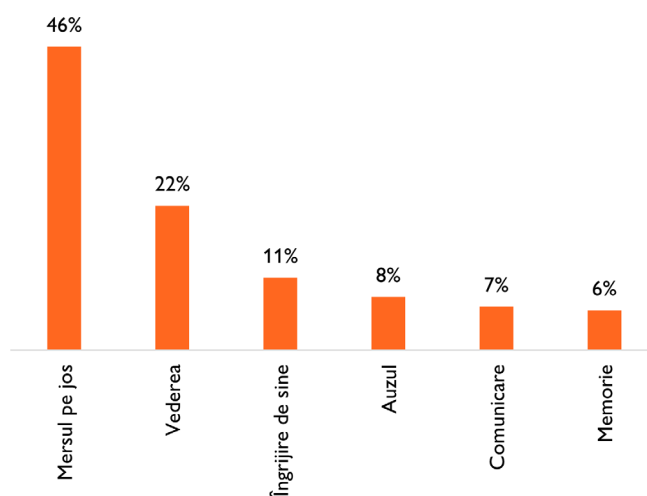
Călătoriile cu persoane cu probleme de sănătate și dizabilități

Dintre respondenți, 164 de persoane călătoreau cu persoane cu probleme de sănătate și dizabilități. Dintre aceste vulnerabilități din acest grup, 78 la sută erau persoane cu dizabilități, 21 la sută erau femei însărcinate sau care alăptau, în timp ce un procent dintre acestea erau rănite sau accidentate (această din urmă categorie era compusă doar din bărbați, posibil din cauza rănilor suferite în timpul războiului).

Dintre gospodăriile cu cel puțin un membru al familiei cu probleme grave de sănătate sau cu necesități specifice, au fost raportate 128 de cazuri. În 28 de cazuri, au fost raportate mai multe cazuri de afecțiuni grave de sănătate sau dizabilități grave pe gospodărie (mai multe persoane cu dizabilități pe gospodărie sau o persoană cu mai multe dizabilități). Ponderea relativ mare a respondenților care se confruntă cu mai multe dizabilități pe gospodărie indică un grad mai mare de vulnerabilitate și, respectiv, o necesitate mai mare de sprijin specializat suplimentar. Dintre cazurile raportate de membri cu probleme grave de sănătate sau dizabilități, 78 la sută erau persoane cu boli cronice sau sub tratament medical (diabet, hipertensiune, artrită, obezitate, cancer). În plus, 22 la sută din cazuri au fost de persoane care sufereau de dizabilități vizuale, în timp ce alte 46 la sută au fost

persoane cu dificultăți de mers sau de urcare a treptelor, 21 la sută erau femei însărcinate sau care alăptau, nouă la sută erau persoane cu dificultăți de auz, chiar dacă foloseau aparate auditive, 11 la sută erau persoane cu dificultăți de îngrijire personală, cum ar fi spălatul peste tot sau îmbrăcatul, iar alte 21 la sută erau persoane cu dificultăți de auz, memorie sau concentrare.

Figura 29: Distribuția gospodăriilor cu membri cu dificultăți funcționale, (%) (N=46)

Transport

Dintre respondenții intervievați, 38 la sută au declarat că au intrat în Republica Moldova pe jos, predominând femeile (76%) față de bărbați (24%). Alte mijloace de transport frecvente au fost microbuzele, reprezentând 25 la sută (88% femei și 12% bărbați), autoturisme (75% femei și 25% bărbați), în timp ce 12 la sută au intrat cu autobuzul, distribuția pe sexe fiind similară cu cea a microbuzelor. Restul de doi la sută dintre respondenți au menționat mijloace de transport alternative. Diferența semnificativă între sexe poate fi atribuită mobilizării implementate, care îi limitează pe cei mai mulți dintre bărbați atunci când părăsesc țara.

Figura 30: Distribuția respondenților în funcție de mijloacele de transport, (%)

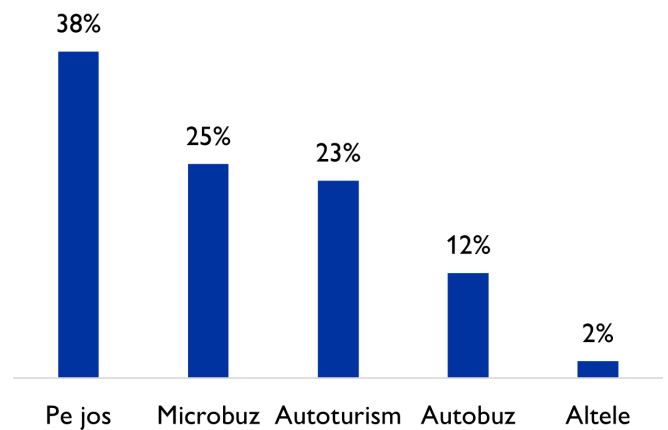
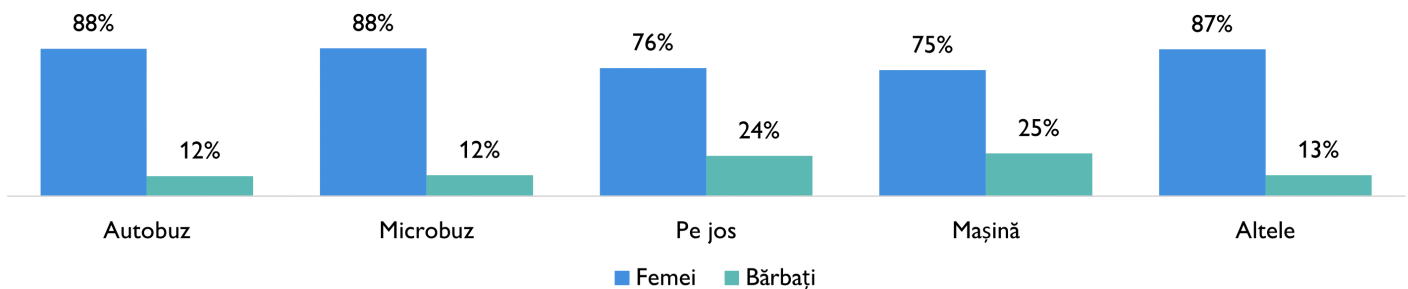

Figura 31: Distribuția respondenților, în funcție de mijloacele de transport și de sex, (%)

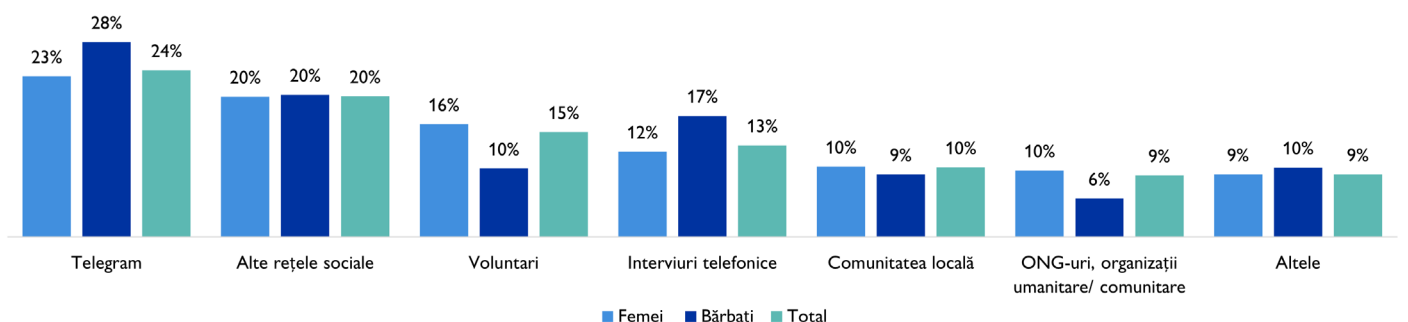

Surse de informații

Cei mai mulți respondenți au declarat că principala lor sursă de informare cu privire la sprijinul și serviciile disponibile pentru persoanele deplasate din Ucraina au fost Telegram (24%) și alte rețele sociale (20%). Distribuția bărbaților care au folosit Telegram ca sursă de informare a fost mai mare decât cea a femeilor (28% față de 23%), în timp ce pentru alte mijloace de comunicare socială distribuția a fost egală atât pentru bărbați, cât și pentru femei (20% fiecare). 15 la sută au

găsit informații despre sprijin și servicii de la voluntari (16% femei și 10% bărbați), 13 la sută din interviuri telefonice (12% femei și 17% bărbați), zece la sută de la comunitățile locale și nouă la sută de la ONG-uri, organizații de bază/organizații comunitare sau de la personalul umanitar de pe parcurs (de exemplu, OIM, Crucea Roșie etc.) (10% femei și 6% bărbați). Restul de 8 la sută dintre respondenți au menționat alte surse (9% femei și 10% bărbați).

Figura 32: Canale de informare, pe sexe și total, (%) (mai multe răspunsuri posibile)

8. Metodologie

Acest raport se bazează pe un sondaj privind modelele, necesitățile și intențiile de deplasare realizat de Matricea de Urmărire a Deplasărilor (MUD) a OIM în cele 11 țări incluse în Planul regional de răspuns pentru Ucraina în 2023: 6 țări învecinate cu Ucraina - Belarus, Ungaria, Polonia, Republica Moldova, România și Slovacia - și alte 5 țări deosebit de influențate de sosirile de refugiați din Ucraina de la începutul războiului în februarie 2022 - Bulgaria, Cehia, Estonia, Letonia și Lituania. Analiza prezentată în acest raport se bazează pe datele colectate în perioada aprilie-iunie 2023 printr-o rețea de peste 150 de recenzori, cu diferite termene și instrumente de sondaj specifice - în funcție de contextul național. Cu toate acestea, abordarea de eșantionare, principalele definiții și caracteristicile instrumentului de sondaj fac ca seturile de date la nivel de țară să fie comparabile.

Sondajele față în față au fost efectuate de către enumărători instruiți cu refugiați adulți din Ucraina și alte TCN (18 ani și peste). Înainte de începerea sondajului, toți enumeratorii au fost instruiți de către OIM cu privire la standardele MUD, utilizarea aplicației KoBo, abordarea OIM privind protecția și asistența migranților, etica colectării de date și furnizarea de informații și mecanismele de referire existente. Respondenții au fost abordați în cadrul unui eșantion aleatoriu simplu de către enumeratori la punctele de intrare, de ieșire, de tranzit și la centrele de cazare selectate. În zonele punctelor de trecere a frontierei, au fost intervievate atât persoanele care au intrat/ieșit cu mașina, cu autobuzul, pe jos și cu trenul. Sondajul a fost anonim și voluntar. Sondajele au fost administrate numai dacă respondentul și-a dat consimțământul. Respondentul putea întrerupe sondajul în orice moment.

Chestionarul a fost disponibil în limbile ucraineană, rusă, engleză și română. Limba preferată a fost stabilită de către persoana intervievată. Toate răspunsurile au fost verificate de către enumerator pentru orice aspecte sistematice, iar acest proces nu a identificat nicio problemă. Pentru acest raport au fost examinate doar chestionarele complet completate.

Implementarea și limitările la nivel național

Cadrul de eșantionare nu s-a bazat pe cifrele verificate ale refugiaților din Ucraina și ale resortisanților țărilor terțe care au intrat prin diferite puncte de control al frontierei sau care au rămas în diferite regiuni (județe, districte, raioane) din fiecare țară în care au fost efectuate sondaje. Acest lucru se datorează disponibilității limitate de informații de bază comparabile între țări.

Răspândirea geografică a enumeratorilor detașați și a locațiilor vizate cuprinde majoritatea punctelor cheie de sosire, tranzit și destinație. Deși rezultatele nu pot fi considerate reprezentative, consecvența internă a datelor în cadrul fiecărei țări și la nivel regional sugerează că rezultatele actualului cadru de eșantionare au valoare practică.

În timp ce s-a încercat să se înregistreze toate tipurile de sosiri la punctele de control, realitatea operațională a muncii pe teren s-a confruntat cu diferite niveluri de accesibilitate a punctelor de control și a altor locuri de tranzit și de ședere, precum și cu diferite disponibilități ale posibilelor persoane vizate de a petrece în mod confortabil 10-20 de minute pentru a răspunde la chestionar, în funcție de o combinație de condiții personale. De exemplu, este mai ușor de intervievat persoanele care călătoresc cu autobuzul și alte tipuri de transport în comun decât cele din vehicule private, care tind să tranziteze rapid prin punctele de control și să călătorească mai departe.

Alți factori mai mult legați de condițiile dintr-o anumită locație și perioadă - schimbările organizatorice în zonele de intrare și de tranzit din partea autorităților naționale, condițiile meteorologice, joacă, de asemenea, un rol.

În Republica Moldova, MUD a fost activat pentru prima dată în martie 2022. Între 01 aprilie și 30 iunie 2023, au fost colectate 975 de anchete valide de către 4 enumeratori (toate femei) în două locații: Ocnița (la Nord) și Ștefan Vodă (la Sud-Est).

DTM

Matricea de urmărire a deplasărilor (DTM - Displacement Tracking Matrix) este un sistem de urmărire și monitorizare a deplasărilor și a mobilității populației. Formularul de sondaj a fost conceput pentru a surprinde principalele modele de deplasare - țara de origine și regiunea - pentru refugiații de orice naționalitate care fug din Ucraina din cauza războiului. Acesta surprinde profilurile demografice ale respondenților și ale grupului cu care aceștia călătoresc, dacă există; se întreabă despre intențiile referitoare la destinația finală preconizată și perspectivele de rămânere în țara în care a avut loc sondajul/prima primire; colectează informații cu privire la un set de necesități principale pe care respondenții le-au exprimat ca fiind mai prezente în momentul interviului.

De la începutul războiului din Ucraina, mai multe instrumente DTM ale OIM au fost implementate în țările învecinate cu Ucraina și în alte țări afectate în mod special de noile sosiri de migrați și refugiați din Ucraina.

Pentru mai multe informații, vă rugăm să consultați: <https://dtm.iom.int/responses/ukraine-response>

DTM face parte din Institutul Global de Date al OIM.